

Európska
komisia

Nové potraviny

Zdravie
a bezpečnosť
potravín

Úvod

Nové potraviny sú potraviny alebo potravinové zložky, ktoré sa pred májom 1997 konzumovali v Európskej únii (EÚ) len zriedkavo alebo nikdy. V tom roku nadobudli účinnosť ustanovenia o nových potravinách v EÚ vo forme nariadenia (ES) č. 258/97.

Definícia

Pojem „nové potraviny“ sa vzťahuje na potraviny, ktoré ľudia v EÚ pred 15. májom 1997 vo významnej miere nekonzumovali.

Nové potraviny označujú nové zdroje potravín alebo novovyvinuté a inovačné potraviny, potraviny vyrobené pomocou nových technológií a výrobných procesov, ako aj potraviny, ktoré sa tradične jedia mimo EÚ, ale v samotnej EÚ sa nejedia.

Riasy

Príklady rôznych typov nových potravín:

- poľnohospodárske výrobky z tretích krajín – napr. chia semená;
- extrakty z rastlín – bielkovina repky;
- nové procesy výroby potravín – chlieb, huby alebo mlieko ošetrené UV žiarením na zvýšenie obsahu vitamínu D;
- nové zdroje živín – olej z mikrorias s kyselinou dokozahexaénovou (DHA).

Nové nariadenie

Právne predpisy z roku 1997 o nových potravinách bolo nutné preskúmať s prihliadnutím na najnovší vedecký a technologický vývoj.

Nové [nariadenie o nových potravinách](#) [nariadenie (EÚ) 2015/2283] bolo prijaté 25. novembra 2015 Európskym parlamentom a Radou. Tieto nové pravidlá sa začnú v plnej miere uplatňovať od 1. januára 2018.

Novým právnym predpisom o nových potravinách sa zlepší účinnosť postupu povoľovania, čím sa podporí inovácia v potravinovom sektore. Zaisťujú sa bezpečnosť európskych spotrebiteľov a súčasne sa rozšíri výber potravín, ktoré majú k dispozícii.

Všeobecné kritériá na definovanie nových potravín **sa nemenia** – nové potraviny sú potraviny a potravinové zložky, ktoré sa v EÚ nekonzumovali vo významnej miere pred 15. májom 1997 (t. j. pred nadobudnutím účinnosti aktuálneho nariadenia o nových potravinách).

*Dužina
durianu*

Plody baobabu

Hlavné zlepšenia nového nariadenia

- 1. Postup povoľovania** sa zjednodušil, centralizoval a zahŕňa všeobecné povolenie. Európska komisia spracúva všetky žiadosti a udeľuje povolenia. Všetci prevádzkovatelia potravinárskych podnikov teda môžu umiestniť povolené nové potraviny na trh, pokiaľ sú splnené požiadavky na ich používanie a označovanie.
- 2. Hodnotenie bezpečnosti** má vykonávať Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA). Európska komisia konzultuje s EFSA žiadosti a vypracúva rozhodnutia o udelení povolenia na základe výsledku hodnotení EFSA.
- 3. V zozname nových potravín Európskej únie** budú uvedené všetky nové potraviny.

Sardinka kalifornská

Chia semená

Ďalšie informácie
o nových
potravinách

Otvorené žiadosti

O žiadostiach neukončených podľa aktuálnych pravidiel do 1. januára 2018 (keď nadobudne účinnosť nové nariadenie) sa bude rozhodovať podľa nového nariadenia.

4. Zlepší sa **účinnosť** a **transparentnosť**, pretože sa stanovia termíny pre hodnotenie bezpečnosti a postup povoľovania a v konečnom dôsledku sa zníži celkový čas postupu schvaľovania.
5. Pri tradičných potravinách z tretích krajín, ktorých bezpečnosť je už rokmi overená, bude **hodnotenie bezpečnosti rýchlejšie** a **primeranejšie** s cieľom zjednodu-

šiť obchodovanie. V novom nariadení sa zavádza zjednodušený hodnotiaci postup pre tradičné potraviny z tretích krajín, ktoré sú v EÚ novinkou. Ak možno preukázať, že dané tradičné potraviny sú overené a bezpečné a členské štáty EÚ alebo EFSA nevyjadria žiadne bezpečnostné obavy, dané tradičné potraviny môžu byť umiestnené na trh na základe oznámenia žiadateľa.

Krilový olej Omega-3

Európsky katalóg nových potravín

Katalóg nových potravín je neformálny nástroj IT, v ktorom sú uvedené výrobky živočíšneho a rastlinného pôvodu a iné látky, ktoré podliehajú nariadeniu o nových

potravinách. Zakladá sa na informáciách o histórii konzumácie týchto výrobkov v členských štátoch EÚ.

6. Nové technológie a inovácie pri výrobe potravín majú potenciál znižovať environmentálny vplyv výroby potravín, posilňovať bezpečnosť potravín a vytvárať prínosy pre spotrebiteľov. Tieto inovačné potraviny môžu využiť ustanovenia o ochrane údajov, ktoré žiadateľovi umožňujú získať

individuálne povolenie na umiestnenie nových potravín na trh. Ochrana údajov sa zakladá na novo vyvinutých vedeckých dôkazoch a údajoch, ktoré sú predmetom priemyselného vlastníctva a časovo sa obmedzuje na päť rokov.

Zoznam povolených nových potravín, ktoré sú určené na umiestnenie na trh

Úplný [zoznam povolených nových potravín](#) je dostupný na [webovej stránke Európskej komisie](#) vrátane:

- povolení nových potravín jednotlivých členských štátov;
- povolení nových potravín prostredníctvom rozhodnutí Komisie;

- povolení nových potravín udelených prostredníctvom zjednodušeného postupu oznamovania.

Okrem zoznamu povolených nových potravín sa tu tiež nachádza zoznam nových potravín, ktorých povolenie bolo zamietnuté na základe rozhodnutia Komisie.

Huby

Označovanie

Na nové potraviny sa vzťahujú všeobecné požiadavky na označovanie stanovené v [nariadení \(EÚ\) č. 1169/2011](#). Na označení sa musí uvádzať predovšetkým názov potraviny.

V niektorých prípadoch sa na označovanie

nových potravín môžu uplatňovať dodatočné požiadavky, ktoré majú spotrebiteľom pomôcť pri bezpečnom používaní výrobku, napr. varovanie, že nové potraviny sa neodporúčajú zraniteľným skupinám. Akékoľvek výživové a zdravotné tvrdenia musia byť okrem toho v súlade s [nariadením \(ES\) č. 1924/2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach](#).

Úrad pre publikácie

Úrad pre publikácie Európskej únie,
Luxemburg, 2016

© Európska únia, 2016
Reprodukcia je povolená len s
uvedením zdroja.

Printed in Luxembourg

Print

ISBN 978-92-79-60699-1

doi:10.2875/74001

EW-01-16-707-SK-D

PDF

ISBN 978-92-79-60716-5

doi:10.2875/207898

EW-01-16-707-SK-N